

MINISTÈ EDIKASYON NASYONAL AK FÒMASYON PWOFEYONÈL
BIWO NASYONAL EGZAMEN LETA/DIREKSYON ANSÈYMAN FONDAMANTAL
EGZAMEN 9th ANE FONDAMANTAL (JIYÈ 2025)

Non : Siyati :
 Nimewo dòd : Sal :
 Distri : Zòn :
 Sant egzamen : Matyè : Kominikasyon Kreyòl
 Dire : 2 è

Tèks modèl
Men anpil chay pa lou

Yon nonm ki t ap vwayaje nan mòn, rive yon kote li jwenn yon gwo wòch woule, li bare wout la nèt. Pa te gen kote pou li pase ni agoch, ni adwat. Lè nonm nan wè li bloke, li eseye pouse wòch la, men li pa te kapab brannen li.

Lè li wè sa, li chita tou tris epi li di: «Kisa mwen pral fè lè solèy kouche, pou m rete la a pou kont mwen, nan lari a. san manje, san defans, pandan tout bèt sovaj pral soti pou chache manje? »

Pandan l ap panse konsa, yon lòt vwayajè rive. Li eseye fè sa premye a te fè a, men li pa te gen fòs ase pou woule wòch la. Li reziyen li, li chita tèt bese. Apre sa, plizyè lòt vwayajè vini, men pa gen youn ki te kapab woule wòch la. Lapèrèz te anvayi yo tout (...)

Anfen, youn leve li di :« Mesye frè m yo, kisa nou panse ? Ou kwè sa nou youn pa ka fè pou kont nou an, nou pa ta ka fè li si nou mete tèt nou ansanm?» Lè sa a, yo leve yo tout mete men ansanm, yo woule wòch la, epi yo kontinye wout yo san kè sote.

Nou chak se yon vwayajè, lavi a se yon vwayaj, tèt chaje nou rankontre chak jou sou wout nou se wòch la. Pa gen moun ki kapab woule wòch sa a pou kont li. Men li pa kapab bloke moun ki gen tèt ansanm.

Félicité Robert de Laménais
 Paroles d'un Croyant
 Tradiksyon adapte

I- Kesyon sou tèks la. 20 pwen

A- Li tèks la epi reponn kesyon sa yo soti nan 1 rive nan 4:

1- Idantifye tip tèks sa a. (5 pwen)

2- Poukisa youn nan vwayajè yo pa te rive woule wòch la pou kont li? (5 pwen)

3- Gen youn nan vwayajè yo nou ka konsidere kòm yon lidè. Esplike poukisa? (5 pwen)

4- Esplike poukisa li enpòtan pou nou gen tèt ansanm nan lavi a. (5 pwen)

II- Gramè – Vokabilè – Òtograf. 60 pwen

B- Antoure lèt ki devan bon repons lan soti nan kesyon 5 pou rive nan kesyon 10.

5- «Li reziyen li, li chita tèt bese.» (5 pwen)
 Fraz sa a se yon fraz tip:

- A- Enperatif
- B- Entèwogatif
- Ch- Deklaratif
- D- Esklamatif

6- "Pandan l ap panse konsa, yon lòt vwayajè rive."
 Vèb ki souliye nan fraz sa a, nan tan ak aspè: (5 pwen)

- A- Prezan akonpli
- B- Prezan inakonpli
- Ch- Pase akonpli
- D- Pase inakonpli

7- "Lavi a se yon vwayaj"
 Figi estil nou gen nan fraz sa a se: (5 pwen)

- A- Konparezon
- B- Pèsonifikasyon
- Ch- Metonimi
- D- Metafò

8- Pèsonn pa kapab bare moun ki gen tèt ansanm.
 Mo ki souliye nan fraz sa a se youn. (5 pwen)

- A- Neyolojis
- B- Mo derive
- Ch- Mo konpoze
- D- Mo prete

- 9- Men yon lis mo: vwayajè – wout – pwovizyon – malèt – dekouvèt – rankont (5 pwen)
 Tout mo sa yo kapab antre nan chan leksikal:
 A- Peyi
 B- Vwayaj
 Ch- Elvaj
 D- Jaden

- 10- Gen youn nan mo sa yo ki pa ekri dapre òtograf kreyòl ayisyen an, se: (5 pwen)
 A- Matant
 B- Kouzen
 Ch- Kouzinn
 D- Konpè

Ch Li chak kesyon sa yo epi reponn yo dapre endikasyon yo ba ou yo pou kesyon 11 a 15.

- 11- Transfòme fraz diskou dirèk sa a nan diskou endirèk. (6 pwen)
 Li di: «Kisa mwen pral fè lè solèy kouche, pou mwen rete la a pou kont mwen?»

- 12- Pou chak mo anba yo, ekri yon mo derive sou chak trè yo: (6 pwen)
 Vwayaj: _____
 Bloke: _____
 Plas: _____

- 13- Ekri nan òtograf ofisyèl kreyòl ayisyen gwoup mo fransè sa yo. (6 pwen)
- Le contrôleur: _____
 - Les voyageurs: _____
 - Les marchandes: _____
 - Une ménagère: _____
 - Le superviseur: _____
 - Une solution: _____

- 14- Fè de (2) pwopozisyon sa yo tounen de (2) pwopozisyon endepandan kowòdone. (6 pwen)
 "Li reziyen li, li chita tèt bese."

- 15- Pwodui yon fraz ki genyen yon gwoup mobil. (6 pwen)

III- D- Pwodiksyon ekri 20 pwen

- 16- Te genyen yon fèt nan lekòl ou lavèy. Nan demen ou rive lekòl la, ou jwenn pòt yo ouvè, men klas ou a an dezòd, li pa ko pare pou resevwa elèv.
 Di nan yon paragaf kisa w ap fè pou pèmèt nou rezoud pwoblèm nan ? 5 a 6 liy. (10 pwen)

- 17- Chwazi youn nan de (2) sijè sa yo epi trete l nan 10 a 12 liy. (10 pwen)

- 1- Aprè yon lapli fin tonbe, yon chofè ki pa fè atansyon al kole nan yon labou. Tout mesye nan zòn nan te vin ede li pouse machin nan pou li dekole san yo pa fè li peye pou sa. Rakonte kijan sa te pase.
- 2- Yon gwo van ki t ap vante rache yon gwo pyebwa lage nan wout ki antre bò lakay ou, okenn machin pa ka pase. Dekri sityasyon an pandan w ap montre kisa moun yo te fè pou rezoud pwoblèm nan.